

GERDA VAN
WAGENINGEN

Witte rozen

ROMAN

Gerda van Wageningen

Witte rozen

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 978 94 0190 240 3
ISBN e-book 978 94 0190 241 0
ISBN Grote Letter 978 94 0190 242 7
NUR 344

©2014 Uitgeverij Zomer & Keuning, Utrecht

Omslagontwerp: Liesbeth Thomas, t4design

www.romanserie.nl
www.gerdavanwageningen.nl

Alle rechten voorbehouden

I

De bloedrode zon piepte nog maar net boven de horizon uit. Ze zag hem in traag tempo en slechts licht in nevel gehuld boven de dijk langzaam in de lucht omhoog klimmen, daarbij gaandeweg de rode kleur verliezend. Het was en bleef een schitterend schouwspel, zo'n zon die opklom langs een zo goed als wolkeloze winterhemel. Robine van Kerpel kneep in de handremmen van haar fiets en stapte af om er een paar momenten bijna ademloos van te genieten.

Het was kil, zo vroeg in de morgen van deze stralende winterdag begin februari, die opnieuw een heldere vorstdag beloofde te worden, maar tegelijkertijd was het ook bitter koud nu ze stil bleef staan. Maar een mens moest de schoonheid van zo'n moment willen zien, kunnen zien, dat ook. Er schoten tranen in haar ogen en ze knipperde een paar maal, voor ze een papieren zakdoekje uit de zak van haar warme winterjack viste om haar ogen mee af te drogen.

Maar kom, zo vroeg op de morgen en zich dan alweer zorgen maken? Ze moest het maar liever van zich afzetten, al was dat gemakkelijker gezegd dan gedaan. Een paar maal huiverde ze, en dat was natuurlijk niet alleen van de vrieskou die zelfs door haar donzen jack heen begon te dringen. Resoluut stapte ze weer op. Ze huiverde, voor ze hard doorfietste om het weer een beetje warm te krijgen. Het werk wachtte immers. Tijd om te dromen had ze eigenlijk niet, vanmorgen.

Nog geen tien minuten later stapte ze het administratiekantoor binnen waar ze werkte. Ze was de laatste. Haar twee collega's hadden hun computers al opgestart. De hond van de baas, een gouden retriever met een lichtblonde vacht, begroette haar zoals elke morgen vol enthousiasme. Zo begroette het dier altijd iedereen; als waakhond was Luna absoluut ongeschikt.

'Ja, ja!' Ze wist wat het dier verwachtte. Elke morgen had ze

immers een hondenbrokje in haar zak en ze zou pas met rust gelaten worden als ze Luna had geaaid, een brokje had gegeven en haar speeltje, een touw met aan elk uiteinde een knoop, dwars door het kantoor had gegooid, zodat de hond het weer op kon halen.

Ze glimlachte naar Rebecca, een vrouw van midden dertig, moeder van twee kleine kinderen, sinds een halfjaar alleen omdat haar man er volkomen onverwacht vandoor was gegaan. Hij bleek een vriendin te hebben, bij wie hij was ingetrokken. Het einde van haar huwelijk was uitgedraaid op een regelrechte vechtscheiding. Rebecca leek niet erg gelukkig met haar huidige leven, had Robine meermalen vastgesteld. Ze was vaak ziek of bleef thuis als er iets met de kinderen was. Ze maakte regelmatig afspraakjes in de hoop weer iemand te leren kennen, maar haar kinderen waren vaak lastig, en tot haar verdriet had ze nog geen potentiële partner ontmoet die dat niet bezwaarlijk vond.

Robine werd onderzoekend opgenomen door de nieuwe collega die sinds de jaarwisseling hier werkte, ook op basis van een jaarcontract, zoals dat nu eenmaal ging in deze tijden. Het was een man, ongeveer even oud als Rebecca, die zijn vorige baan had verloren nadat hij boventallig was verklaard op een groot kantoor dat moest inkrimpen. Ernst Jan Hazelaar was een stille en nogal teruggetrokken collega van wie ze tot nog toe niet veel hoogte kreeg. Hij zei nooit veel en leek altijd afkeurend te kijken als zij met Rebecca ergens onbedaarlijk om moest giechelen. Iets wat inderdaad nogal eens voorkwam.

Ze startte ondertussen haar eigen computer op om uiteindelijk aan de slag te kunnen gaan. Veel mensen lieten hun belastingaangiften via een kantoor als dit afhandelen. Ze hadden geen grote bedrijven als klant, daar was de firma te klein voor, maar wel veel winkeliers, kleine zelfstandigen en mensen die er gewoon geen gat in zagen hun belastingaangifte zelf af te handelen, vooral een grote groep gepensioneerden en veel alleenstaande oudere vrouwen, die er hun kinderen niet mee wilden lastigvallen. Zoals José

altijd zei: een goed belastingkantoor betaalt zichzelf terug. De mensen moesten er vanzelfsprekend voor betalen, maar als de aanslag goed was ingevuld en ze daardoor minder belasting hoefden af te dragen, hadden ze die kosten er meteen weer uit.

José Rademaker was na haar scheiding, kort na haar vijftigste, met dit bedrijf voor zichzelf begonnen. Vroeger had ze meer dan vijfentwintig jaar samengewerkt met haar ex-man, die een groot kantoor had gehad, dat echter achteruit was gehold toen hij een jongere vriendin kreeg en hij het allemaal niet meer zo nauw nam met lange werkdagen en zo. Op dat kantoor had Ernst Jan vroeger gewerkt. José was er trots op zichzelf te kunnen bedruipen nadat ze alleen was komen te staan. Inmiddels was ze midden vijftig en hoopte ze erop toch nog een leuke man tegen te komen, die ze zou durven te vertrouwen. Dat was echter zo gemakkelijk niet voor haar, nadat ze erachter was gekomen dat haar man haar jarenlang had bedrogen.

Rebecca vroeg of Robine koffie wilde. Ze schrok op uit haar gepeins. ‘Heel graag. Het was prachtig buiten, maar ik zit nog steeds te rillen van de kou.’

‘Dat warmt wel weer op. Je zat zo ver weg met je gedachten.’ Rebecca wierp een onderzoekende blik op haar.

Robine vermande zich en knikte nadenkend. ‘Er is iets gaande in onze familie en ik weet niet hoe ik daarmee om moet gaan.’ Het kwam als een zucht naar buiten, voor ze het kon tegenhouden.

‘Vertel,’ drong Rebecca dan ook prompt aan, nadat ze een dampende beker bij Robine had neergezet en ook Ernst Jan en zichzelf van het bruine vocht had voorzien, dat menig mens ’s morgens op gang moest helpen.

Robine keek ernstig. Ze roerde een paar seconden peinzend in haar koffie. Toen haalde ze diep adem. ‘Rebecca, je weet toch dat ik een tante heb die aan een ernstige nierziekte lijdt?’

De andere vrouw knikte en keek haar collega onderzoekend aan. Ernst Jan zweeg, zoals hij meestal deed, maar Robine wist intussen wel dat niets hem ontging. ‘Ja, je vertelde eens hoe zwaar

het voor haar is, drie keer per week naar het ziekenhuis te moeten gaan om te dialyseren.’

‘Precies. Tante Ruth is nu opnieuw op een wachtlijst gezet voor een donornier.’

‘Opnieuw?’ Deze keer was het toch Ernst Jan die zich in het gesprek mengde.

Robine knikte en wiep een zijdelingse blik op hem. ‘Ze heeft al twee keer een donornier gekregen. De eerste keer van iemand die was overleden. Dat ging een halfjaar goed, toen werd de nier afgestoten en moest mijn tante opnieuw gaan dialyseren. Dat vond ze vreselijk, en ze ging bovendien steeds verder achteruit. Toen heeft mijn oom Jaap zelf een nier afgestaan om zijn vrouw het leven te redden. Wonder boven wonder bleek hij na de uitgebreide onderzoeken die voor een dergelijke operatie noodzakelijk zijn, een geschikte donor voor haar te zijn. Daarna ging het vijf jaar goed. Mijn oom en tante genoten van het leven en ondanks het feit dat mijn oom na die operatie altijd moe bleef en nooit meer helemaal de oude is geworden, genoten ze van elkaar en van de vrijheid om samen op vakantie te kunnen gaan, ook naar het buitenland. Maar toen werd ook die nier afgestoten en dat was een hele klap voor hen allebei. Keus had ze echter niet, mijn tante moest weer drie keer in de week naar het ziekenhuis om te gaan dialyseren en haar gezondheid ging sindsdien weer achteruit. Ze staat inmiddels opnieuw op de wachtlijst voor een donornier, maar misschien duurt het te lang eer ze aan de beurt is en er een geschikte nier voor haar beschikbaar komt. Daarom hebben haar artsen aangegeven dat er misschien nog eens in de familiekring naar een donor moet worden gezocht. Dat maakt de kans op complicaties kleiner en het kan ook sneller gaan. Dat zou mijn tante het leven kunnen redden. Ik vind de gedachte alleen al doodeng en we durven er thuis amper over te praten!’

‘Maar dat is toch juist mooi?’ vroeg Ernst Jan verwonderd. ‘Als een ernstig ziek mens daar enorm van opknaapt? Mogelijk zelfs het leven kan worden gered, zoals je al zei? Er is immers altijd een

tekort aan donororganen, je hoort er vaak genoeg over in de media.’

Robine keek hem verlegen aan. ‘Dat is waar, maar er wordt vaak niet bij verteld dat een donornier niet altijd jaren meegaat. Ja, het is inderdaad waar dat er patiënten zijn die al dertig jaar met een donororgaan doen, maar dat is bij lange na geen gemeengoed. Mijn tante heeft immers al twee keer een donornier gehad. Mijn moeder denkt er nu over om een van haar nieren aan haar zus af te staan. Mijn vader, mijn zus en ook ik zijn daar eigenlijk in stilte op tegen vanwege de risico’s. We hebben dat immers van dichtbij meegemaakt met mijn oom. Het is niet iets waar je licht over moet denken, dat weten wij beter dan mensen die er niet in hun directe omgeving mee te maken hebben gehad.’

‘Hoe oud is je tante eigenlijk?’

‘Nog niet eens vijftig jaar. Ze is zeven jaar jonger dan mijn moeder.’

‘Heb je misschien nog grootouders? Die zijn dan al oud en hoeven daarom minder lang met slechts een enkele nier verder te leven.’

Ze schudde het hoofd. ‘Mijn grootvader is al vrij jong aan dezelfde ziekte overleden. Die is erfelijk, moet je weten. Destijds was er medisch gezien nog niet zo veel mogelijk als tegenwoordig het geval is. En mijn grootmoeder is twee jaar geleden overleden, ver in de tachtig en dement.’

‘Heeft je tante geen kinderen die haar zouden kunnen helpen?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Nee. Haar ziekte en de wetenschap dat ze die aan eventuele kinderen door zou kunnen geven, heeft haar ervan weerhouden die te krijgen.’

‘Je tante heeft dus niet gewoon de pech gehad een slechte gezondheid te hebben?’

Ze keek Ernst Jan verlegen aan. ‘Dat klopt. Het gaat zoals ik al zei om een erfelijke ziekte. Als mijn tante kinderen had gekregen, zouden die vijftig procent kans hebben gehad de ziekte eveneens te krijgen. En dat risico wilde ze dus niet nemen. Mijn moeder is

de enige zus, maar ze hebben ook twee broers. Een van mijn ooms heeft de aanleg voor die ziekte eveneens, maar hij heeft er veel minder last van. Afgelopen weekeinde hebben mijn oom Jaap en tante Ruth de hele familie bij elkaar geroepen en heeft ze aan mijn moeder en mijn andere oom gevraagd of die een nier aan haar zouden willen afstaan, en of mijn moeder en mijn oom zich wilden laten onderzoeken of ze geschikte donoren voor haar zouden kunnen zijn. Mijn ene oom kan dat dus niet. De andere twijfelde meteen, want hij had aan zijn zwager gezien dat het doneren van een nier bij leven niet altijd zonder risico is, waar het de eigen gezondheid betreft. Hij heeft bovendien een drukke baan en kan niet zomaar maandenlang met onbetaald verlof gaan. Oom Jaap is altijd snel moe gebleven. Stel je voor, hij is nu pas eenenvijftig, en de nier die hij mist is bovendien voorgoed verloren gegaan. Daar is hij momenteel erg aangeslagen over. Hij heeft het gevoel zijn gezondheid voor niets op het spel te hebben gezet, hoe vaak mijn tante hem ook vertelt dat ze dankzij hem toch vijf jaar met elkaar hebben kunnen genieten van het leven, terwijl ze er zonder hem misschien niet eens meer geweest zou zijn. Al met al is het erg confronterend voor ons allemaal, dat begrijpen jullie wel.'

'Dus je tante is eigenlijk nog jong?'

'Negenenveertig. Ze was het hekkensluitertje van mijn opa en oma.'

José Rademaker kwam uit haar eigen kantoor en Robine vermande zich. 'Ik moet jullie er niet mee lastigvallen. We moesten al lang en breed aan het werk zijn.'

'Wat is er aan de hand?' vroeg hun werkgeefster glimlachend.

'Robine heeft zorgen om haar tante,' liet Rebecca weten.

'O ja? Wat erg voor je! Wat is er deze keer met haar aan de hand?'

'Ze moet opnieuw getransplanteerd worden, José. Maar deze keer willen de artsen het liefst dat de donor een familielid is, om het risico op complicaties te verkleinen. Mijn tante heeft mijn moeder en een oom gevraagd of zij zich willen laten onderzoeken,

om erachter te komen of ze geschikte donoren zouden kunnen zijn.’

José griezelde. ‘Ik word al door angst bevangen zodra ik de draaideur van een ziekenhuis door loop.’ Ze schroomde niet om deze zwakheid te bekennen, voor ze zichzelf van koffie voorzag en terugliep naar haar eigen kantooruimte. Luna huppelde vrolijk achter haar bazinnetje aan.

De deur viel achter José dicht en verlegen keek Robine naar haar beide collega’s. ‘We hebben al te veel tijd verdaan,’ zuchtte ze schuldbewust. ‘Het werk moet me juist afleiding bieden, want ik schaam me om het te zeggen, maar ik hoop maar dat mijn moeder niet geschikt wordt bevonden. Ze is altijd zo vrolijk en vitaal, ik wil niet dat dit mogelijk gaat veranderen. Mijn moeder is maar net iets ouder dan José, en de ziekte zit immers in de familie. Stel je voor dat ze nog maar één nier over heeft en ze krijgt een andere ernstige ziekte? Ik moet er niet aan denken!’ Ze rilde en probeerde zich op haar werk te concentreren.

‘Je moet maar zo denken: dat wordt zeer zorgvuldig onderzocht,’ zei Ernst Jan nuchter. ‘Ook de artsen nemen liever geen onnodig risico.’

‘Ik wou dat ik daarvan overtuigd was,’ huiverde Robine. Toen dronk ze resoluut haar inmiddels koud geworden koffie op. Ze moest het maar liever van zich afzetten. Er zou vast wel weer een donor voor tante Ruth gevonden worden en dan was ze weer een paar jaar in zoverre gezond dat ze net als ieder ander op vakantie kon gaan naar het buitenland, een dagje onbekommerd de stad in kon gaan om te winkelen, een gewoon leven kon leiden waar iemand die gezond was nu eenmaal nooit verder over nadacht, hoewel dit voor veel mensen helemaal niet zo vanzelfsprekend was.

Het grootste deel van haar lunchpauze besteedde ze zoals meestal aan een flinke wandeling. Zoals ze vaker deed, nam ze daarbij Luna mee. Frisse lucht maakte haar hoofd weer helder, deed

gespannen zenuwen tot rust komen en zorgde dat vervelende gedachten een halt werd toegevoerd. Ze stond even later langs het bevroren water en keek naar een paar knobbelzwanen die een wak in het ijs openhielden, dat naast hen druk bevolkt werd door wilde eenden en meerkoeten. Er waren ook een paar meeuwen bij. Ze zuchtte en keek op toen Ernst Jan onverwacht naast haar opdook. ‘Weet jij wat dat voor soort meeuwen zijn?’ vroeg ze om maar iets te zeggen.

Hij glimlachte. ‘Kokmeeuwen. In de zomer hebben ze een zwarte kop, maar in de winter slechts een klein donker vlekje achter het oor.’

‘O, nooit geweten,’ mompelde ze. ‘Hoe weet je dat?’

‘Mijn vader is een vogelliefhebber. Als kind werd ik vaak de natuur in gesleept en hij heeft me leren kijken, naar vogels, naar planten, naar paddenstoelen, kortom: hij heeft de pracht van de natuur bij zijn kinderen zo ongeveer door de strot geduwd.’

Ze schoot prompt in de lach om de droge toon van zijn stem.

‘Goed zo,’ mompelde hij goedkeurend. ‘Dat staat je beter dan de zorgelijke trek die de afgelopen uren om je mond heeft gelegen. Denk erom, Robine, veel mensen zijn van goede wil, maar ze zijn lang niet altijd in staat de problemen op te lossen van zo ongeveer de hele wereld, die ze zomaar op hun schouders hebben genomen.’

Ze keek hem onzeker aan. ‘Dat doe ik toch niet?’

Hij schokschouderde. ‘Soms heb ik de indruk van wel. Kom, we moeten terug. Er wachten bergen werk.’

Terug op het kantoor keek Rebecca hen zenuwachtig aan. ‘Ik ben net gebeld door de kinderopvang. Mijn dochttertje voelt zich niet lekker en heeft koorts gekregen. Ze moet zo snel mogelijk worden opgehaald. Ik heb al tegen José gezegd dat ik meteen weg moet.’

‘Jammer voor je.’

José deed niet moeilijk als Rebecca verstek moest laten gaan omdat er iets met haar kinderen was, maar de uren die ze daardoor

moest verzuimen moest ze op een later moment weer inhalen, terwijl ze als alleenstaande moeder toch al weinig tijd had. Minder uren gaan werken was ook geen optie, want Rebecca had al moeite genoeg om rond te komen. Haar ex-man moest weliswaar alimentatie voor zijn kinderen betalen, maar zoals wel vaker gebeurde was na die scheiding geld een middel geworden om te manipuleren en was Rebecca met haar ex in een bikkelharde strijd verwickeld. Als hij niet betaalde, hield zij de kinderen bij hem weg, en omdat hij ze niet zo vaak te zien kreeg als was afgesproken, deed hij dan weer moeilijk over het betalen van de alimentatie. Het leek een patstelling waar ze maar niet uit konden komen.

Rebecca vertrok aangeslagen. José keek haar werkneemster hoofdschuddend na. ‘Het zijn bijna altijd de vrouwen die de zwaarste last te dragen krijgen na een scheiding,’ peinsde ze hardop. ‘Ik heb het zelf ook ervaren. Vervelend voor Rebecca en ook voor ons, want het werk blijft liggen. Wel, ik heb een afspraak buiten de deur. Redden jullie het samen?’

‘Natuurlijk,’ grijnsde Ernst Jan, want bij José was hij spraakzamer dan doorgaans bij zijn twee jonge vrouwelijke collega’s het geval was. ‘Blijft Luna hier?’

De oudere vrouw knikte. ‘Ik ben er maar wat blij mee dat ze overdag hier is, ook als ik afspraken buiten de deur heb. Een hond die hele dagen alleen thuiszit, dat kan natuurlijk niet. Ik ben op tijd terug.’

Nadat ook José vertrokken was, boog Robine zich over haar werk en Ernst Jan zweeg, zoals zo vaak. Luna lag inmiddels in haar mand te slapen en een hele tijd kon Robine lekker doorwerken. Ze werd pas rond een uur of vier gestoord door een telefoontje van haar moeder.

‘Heb je even tijd?’ vroeg mam. Ze klonk aangeslagen.

‘Natuurlijk,’ schrok Robine. ‘Zit je iets dwars, mam?’

‘Je kunt zeker niet meteen naar huis komen?’

‘Rebecca moest onverwacht naar huis en José is er ook niet. Nog een uurtje, mam, dan ben ik klaar en kom ik meteen naar

huis. Wat is er aan de hand?’

‘Ik heb net een akelig gesprek gehad met oom Jaap. Ik voel me ineens zo verdrietig.’

‘Wel, ga een stukje wandelen en...’

‘Met die kou zeker,’ mopperde haar moeder.

‘Ga dan iets anders doen wat je leuk vindt, mam. Neem desnoods de auto en ga even ergens heen, bij Valerie langs of zo.’

‘Je zus werkt net zo goed als jij.’

‘Ze staat in een parfumerie, daar kun je zo binnenlopen. Ga anders winkelen, dat helpt misschien? Even andere mensen zien, wat afleiding?’

‘Nu ja, het moet maar.’

‘Bel pa anders.’

‘Die zit in een vergadering.’

‘Ik kom zo snel mogelijk naar huis,’ beloofde Robine nogmaals. Toen ze had neergelegd, merkte ze dat Ernst Jan haar onderzoekend aankeek.

‘Dat was mijn moeder,’ legde ze daarom uit, hoewel het hem natuurlijk niets aanging. ‘Ze heeft het moeilijk. Het verzoek van mijn tante ligt haar heel zwaar op de maag. Aan de ene kant wil ze haar zus dolgraag helpen, maar aan de andere kant is ze bang voor wat ze daarvoor moet doen.’

‘Begrijpelijk,’ vond hij. ‘Zulke beslissingen neem je niet lichtvaardig, en dat moet je tante op haar beurt kunnen begrijpen.’

‘Mijn tante is natuurlijk wanhopig, dat vertroebelt haar visie. Maar ze is ondanks alles nog steeds levenslustig genoeg om niet aan de dood te willen denken. Als er niet op tijd een nieuwe nier komt, kan dat uiteindelijk toch haar dood worden. Maar goed, elk huisje heeft zijn kruisje.’

Hij keek plotseling ernstig. ‘Dat is maar al te waar. Kijk maar naar Rebecca, en naar José.’

Ze leunde achterover, terwijl hij zijn zoveelste kop koffie voor die dag ging halen. ‘Rebecca is bloedmooi en zou gemakkelijk een nieuwe partner kunnen krijgen en daardoor ook minder geld-

Kiest ze voor haar tante of voor zichzelf?

Robines tante Ruth is ernstig ziek. Ze heeft een nieuwe nier nodig, liefst van een levende donor. Nadat Ruths man al eens een nier heeft afgestaan die helaas werd afgestoten, wordt er onder anderen naar Robine gekeken voor een nieuwe kans.

De jonge Robine komt in gewetensnood. Ze wil haar tante helpen, maar ze wil ook nog heel veel andere dingen. Een gezin stichten, een huis kopen, kortom: haar eigen leven invullen. Terwijl ze zich door haar oom en tante steeds meer onder druk voelt gezet, kan ze gelukkig wel goed praten met haar ouders en collega's. Maar uiteindelijk is het Robine zelf die de keuze moet maken.

In deze moderne roman gaat Gerda van Wageningen in op een lastige vraag: als je voor de keuze komt te staan tussen een ander en jezelf, voor wie kies je dan? In *Witte rozen* verkent de auteur dit ethische vraagstuk met in de hoofdrol een jonge vrouw in de bloei van haar leven, wat de keuze extra ingewikkeld maakt.

Z&K

ISBN 978 94 0190 240 3 NUR 344

9 789401 902403

www.romanserie.nl